

Dodatok č. 2

ku koncepcii nákupu IT vo verejnej správe

schválenej 16.05.2019 Radou vlády Slovenskej republiky pre digitalizácie a jednotný digitálny trh

(ďalej len „*koncepcia nákupu*“)

Preambula

Na základe rokovania pracovnej skupiny „nákup IT“ (ďalej len „*pracovná skupina*“), ktoré sa uskutočnilo 14.12.2021 sa prítomní členovia pracovnej skupiny zhodli na úprave prílohy č. 6 koncepcie nákupu (ďalej len „*príloha č. 6*“) a jej doplnení o novú kapitolu s názvom „nákup služieb“. Členovia pracovnej skupiny v rámci pripomienkovania predkladanej dokumentácie schválili nové upravené znenie prílohy č. 6 a zároveň sa dohodli, že problematika „nákupu služieb“ bude upravená v novej prílohe č. 9 koncepcie nákupu s názvom „základné pravidlá verejného obstarávania služieb poskytovaných pre účely informačných technológií verejnej správy“ (ďalej len „*príloha č. 9*“).

Členovia pracovnej skupiny súhlasia s aktualizáciou koncepcie nákupu IT vo verejnej správy v rozsahu odsúhlasených zmien a v nasledovnom znení:

Článok I.

Predmet Dodatku

1. Príloha č. 6 koncepcie nákupu sa mení tak, že sa v celom rozsahu nahrádza novou prílohou č. 6 koncepcie nákupu v aktualizovanom a schválenom znení.
2. Za prílohu č. 8 koncepcie nákupu sa dopĺňa nová príloha č. 9 s názvom: „základné pravidlá verejného obstarávania služieb poskytovaných pre účely informačných technológií verejnej správy“.
3. Nová aktualizovaná príloha č. 6 koncepcie nákupu a nová príloha č. 9 koncepcie nákupu tvoria samostatné prílohy tohto dodatku č. 2 ku koncepcii nákupu a sú neoddeliteľnou súčasťou koncepcie nákupu.

Článok III.

Záverečné ustanovenia

1. Dodatok nadobúda platnosť a účinnosť po dni jeho zverejnenia v metainformačnom systéme verejnej správy alebo na webovej stránke MIRRI.
2. Ďalšie časti koncepcie nákupu týmto dodatkom č. 2 neupravené ostávajú platné a účinné bez zmeny.

Príloha 6

Rozdeľovanie IT zákaziek na časti

Obsah

1. Úvod a ciele rozdeľovania IT zákaziek na časti
  - 1.1. Slovník základných pojmov
2. Východiská
  - 2.1 Legislatívne východiská
  - 2.2 Vecné východiská vyplývajúce z IKT trhu
  - 2.3 Personálne a procesné východiská na strane OVM
3. Postup OVM pri štruktúrovaní nákupu IKT
  - 3.1 Procesný postup rozdelenie zákazky
  - 3.2 Postup kategorizácie požiadaviek na nákup a vytvorenia návrhu rozdelenia zákazky
    - 3.2.1 Nákup komodít
    - 3.2.2 Nákup projektov
    - 3.2.3 Integrácia častí zákazky
4. Riziká a návrh ich riešenia

1. Úvod a ciele opatrenia

Cieľom tohto dokumentu je upraviť postup verejného obstarávateľa pri určovaní predmetu zákazky v oblasti IKT, najmä jeho rozhodovanie o rozdelení/nerozdelení zákazky na časti. Dokument poskytuje praktický a jednoduchý postup, ako identifikovať obsah a rozsah plánovanej IKT zákazky/nákupu a možnosti rozdelenia zákazky/nákupu na časti pri rešpektovaní znalostí o segmentácii IKT trhu, dobrej praxe, nákupných kanáloch a zohľadnení všetkých súvislostí, ktoré s rozhodnutím o rozdelení/nerozdelení zákazky/nákupu súvisia (kapitola 3. Postup OVM pri štruktúrovaní nákupu IKT). V prípade prijatia rozhodnutia na strane verejného obstarávateľa, zákazku/nákup nerozdeliť, definuje tento dokument postupy a spôsob ich aplikácie, aby boli argumentom a podkladom do zákonom požadovaného odôvodnenia nerozdelenia zákazky na časti v zmysle § 28 ods. 2 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „**zákon o verejnom obstarávaní**“).

Špecifický charakter IKT je základným predpokladom potreby usmernenia postupu pri rozhodovaní o rozdelení/nerozdelení IT zákazky, ktorá je predmetom verejného obstarávania. Trh IKT, či už v Slovenskej republike alebo v zahraničí, je zo svojej podstaty prirodzene segmentovaný. Takáto segmentácia môže vychádzať napríklad zo špecializácie jednotlivých hospodárskych subjektov, t. j. trh IKT možno rozdeliť na čiastkové trhy napr. pre hardvér¹, používateľský softvér alebo dodávky diela a podobne. Racionálne rozdelenie IKT zákaziek na časti môže umožniť priamu účasť špecializovaným

---

¹ Podľa informácií dostupných na portály statista.com možno vidieť štruktúru, členenie, rozsah trhu a dáta týkajúce sa trhu pre hardvér: <https://www.statista.com/markets/418/topic/482/hardware/#overview> (dostupné 04.04.2022)

hospodárskym subjektom vo verejnom obstarávaní, v rámci tých častí zákaziek, ktoré spadajú do ich špecializácie.²

Pri rozsiahlych zákazkách mnohokrát pôsobia veľkí dodávatelia vo väčšom rozsahu, aj ako kompletizátori alebo subjekty zastrešujúce čiastkové plnenia od menších subdodávateľov. Tí sú ako samostatní záujemcovia vo verejnom obstarávaní objektívne schopní predložiť ponuku len na jednotlivé menšie časti diela, ktoré v prípade nerozdelenia zákazky častokrát dodávajú v postavení subdodávateľov. Niektorí potenciálni uchádzači nie sú schopní s ohľadom na predmet podnikania, personálne a materiálne kapacity súťažiť o veľké/široko definované zákazky ako celky. Takéto extenzívne vnímanie zákazky a jej nerozdelenie na časti, môže obmedzovať účasť menších alebo špecializovaných dodávateľov. Spojenie zákazky môže mať podobu **kvalitatívneho spojenia** viacerých druhovo odlišných predmetov plnenia do jedného predmetu zákazky), alebo **kvantitatívneho spojenia** viacerých druhovo totožných predmetov plnenia do jedného predmetu zákazky tak, že vznikne **neprimerane široko vymedzený vecný, časový alebo miestny rozsah zákazky**.

Zároveň platí, že IKT, ktoré by mali zabezpečiť plnenie úloh a agendu verejných obstarávateľov (ďalej aj „**OVM**“), sú často tvorené relatívne samostatnými, vzájomne komunikujúcimi subsystémami/modulmi/časťami. Softvér ako taký, komplexné softvérové riešenia tzn. dielo, alebo hardvér a podobne sú oproti iným komoditám špecifické najmä:

- vysokou mierou interoperability,
- vysokou mierou komplementárnosti,
- vysokou mierou modulárnosti,
- vysokou mierou prepoužiteľnosti, resp. opakovaného použitia,
- vysokou mierou substitúcie.

Čo sa týka pravidiel verejného obstarávania, v rámci verejného obstarávania IKT projektov je možné často evidovať prípady veľmi široko vymedzeného predmetu zákazky, čoho dôsledkom môže byť menšia ekonomická výhodnosť a inovatívnosť ponúk. Tento stav môže spôsobiť, že dôjde k zvýhodneniu niektorých, spravidla veľkých dodávateľov na úkor malých a stredných podnikov (ďalej aj „**MSP**“). Ďalším z dôsledkov široko vymedzeného predmetu zákazky môže byť menší počet ponúk a vyššia ponúkaná cena oproti stavu, kedy by zákazka nebola vymedzená široko, ale bola by rozdelená.

V prípade racionálneho rozdelenia široko vymedzenej zákazky na časti, by konkurenčnú ponuku mohli pripraviť menší alebo špecializovaní dodávatelia, čím by sa posilnila hospodárska súťaž. To by viedlo aj k podpore účasti malých a stredných podnikov na verejnom obstarávaní v zmysle Preambuly č. 78 Smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ (ďalej aj „**Smernica č. 2014/24/EÚ**“ alebo „**Smernica**“), ktorá odkazuje na opatrenia „Európskeho kódexu najlepších postupov uľahčujúcich prístup MSP k zákazkám na základe verejného obstarávania“, ako aj ďalších medzinárodných dokumentov. Racionalita v rozhodovaní o rozdelení/nerozdelení zákazky, znamená zváženie všetkých okolností tak, aby verejné obstarávanie bolo efektívne, hospodárne a čo najviac rešpektovalo trh. Citovaná smernica EÚ predpokladá aplikovanie princípov pre racionálne rozdelenie zákazky, tzn. tak, aby to nenarušilo efektívnosť verejného obstarávania, ale zároveň aby bola zaručená hospodárska súťaž s prístupom pre MSP.

---

² Podľa hardwaremarket.net sú aj pri hardvéri dostupné viaceré kategórie hardvéru pozostávajúce z viacerých úrovní: <https://hardwaremarket.net/> (dostupné 05.04.2022)

Vo vzťahu k princípom rozdelenia/nerozdelenia zákazky na časti bola Smernica č. 2014/24 implementovaná do platného a účinného zákona o verejnom obstarávaní, ktorý definuje pojem rozdelenie zákaziek na časti (§ 28 zákona o VO) takým spôsobom, že verejný obstarávateľ môže rozdeliť zákazku na časti. Súčasne upravuje povinnosť verejného obstarávateľa v prípade nerozdelenia zákazky na časti, takéto rozhodnutie odôvodniť a takéto odôvodnenie zverejniť v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v súťažných podkladoch.

Ciele rozdeľovania zákaziek na časti

Rozdeľovanie zákaziek na časti je jedným z nástrojov na dosiahnutie nasledujúcich cieľov:

- a) Širšia hospodárska súťaž a emancipácia malých a stredných podnikov³ – plynie z umožnenia priamej účasti vo verejnom obstarávaní hospodárskym subjektom, ktoré podnikajú v užšiešpecializovanom segmente IKT trhu a/alebo nemajú kapacity na realizáciu veľkej zákazky. Podpora účasti malých a stredných podnikov vo verejnom obstarávaní je jednou z priorít Európskej únie. Účasť malých a stredných podnikov vo verejnom obstarávaní môže napomôcť k získaniu priamych referencií a vďaka tomu povzbudiť konkurenciu a oživiť konkurenčné prostredie, v ktorom dominujú hospodárske subjekty s väčším zázemím (materiálno technickým, personálny a iným) a väčšou znalosťou nuáns IKT trhu.
- b) Prevenca technickej a obchodnej závislosti na jednom dodávateľovi a zvýšenie kontroly verejného obstarávateľa nad vlastným IKT portfóliom⁴ – rozdeľovaním zákaziek na časti získava verejný obstarávateľ priamy vzťah s jednotlivými dodávateľmi. Na jednej strane, tým na seba preberá vyššiu mieru zodpovednosti, ale zároveň aj dôkladnejšiu kontrolu nad fungovaním svojho IKT portfólia a s ním spojených služieb. Verejný obstarávateľ zároveň získava väčšie možnosti na znižovanie nákladov na IKT a znižovanie miery závislosti a rizika spojeného so substitúciou jednotlivých dodávateľov.
- c) Otvorená, rozvíjateľná architektúra IKT portfólia verejného obstarávateľa a minimalizácia vzniku duplicitných riešení⁵ – premysleným rozdeľovaním zákaziek môže verejný obstarávateľ minimalizovať vznik duplicitných riešení a s tým súvisiacich nákladov a to napr. prepoužívaním, využívaním spoločných centrálnych prvkov/modulov/častí v rámci svojho IKT portfólia. Týmto prístupom zároveň verejný obstarávateľ vytvára otvorenú a do budúcnosti ľahšie rozvíjateľnú architektúru svojho IKT

³ Rozdelením zákazky na menšie časti existuje pravdepodobnosť, že MSP prejavia väčší záujem o dodanie časti zákazky, čím získajú cenné skúsenosti a referencie v oblasti dodávky IT v štátnej a verejnej správe.

⁴ Rozdelením zákazky na menšie časti môže figurovať v rámci procesu dodávky komplexného IT systému viac MSP, čím sa znižuje pravdepodobnosť závislosti na jednom veľkom dodávateľovi. Zároveň vznikne väčší manévrovací priestor pre OVM pri výmene dodávateľa niektorej z častí zákazky. Platí, že vymeniť dodávateľa menšieho komponentu z dodávky je jednoduchšie ako vymeniť komplexný IT systém ako celok.

⁵ Heterogenita procesu dodávky tzn. viacero dodávateľských línií môže spočiatku spôsobiť problémy z pohľadu riadenia dodávky ako celku, ale z pohľadu rozdelenia zákazky je takéto riešenie efektívne. Menšie celky sú predpokladom väčšej otvorenosti IT systému, menšie komponenty/moduly sú jednoduchšie prepoužiteľné. Menšie celky, ktoré možno prepoužiť sú základom predchádzania duplicity v IT systémoch štátnej a verejnej správy. Pri dodávke komplexných IT systémov je otázka prepoužiteľnosti bez posúdenia zbytočnej duplicity nepoužiteľná.

portfólia.

1.1 Slovník používaných pojmov.

Pre lepšie chápanie dokumentu je potrebné definovať slovník pojmov a tieto pojmy vysvetliť. Takto sa minimalizujú nedorozumenia plynúce zo zlej interpretácie jednotlivých pojmov, či už vo vzťahu k odbornej znalosti, skúsenostiam čitateľa alebo vo vzťahu k platnej legislatíve.

Požiadavka na nákup – požiadavka odborného gestora na zabezpečenie tovarov, služieb alebo projektov v oblasti IKT potrebných na obvyklé fungovanie OVM, prípadne na jeho rozvoj v oblasti spadajúcej pod odborného gestora alebo na zabezpečenie funkčnosti procesov a agend, za ktoré zodpovedá OVM v oblasti spadajúcej pod odborného gestora.

Kategorizácia požiadavky na nákup – proces identifikácie jednotlivých častí požiadavky na nákup, potrebný na určenie predmetu zákazky z hľadiska rozdelenia požiadavky v prvom kroku na komodity (tovary alebo služby) alebo dielo/diela a s nimi súvisiace tovary a služby potrebné na zhotovenie alebo nasadenie diela/diel.

Rozdelenie a štruktúrovanie požiadavky na nákup – proces, ktorého výsledkom je určenie štruktúry požiadavky na nákup (počet obstarávaní a ich vnútorné členenie na samostatne obstarávané časti) na základe kategorizácie jej položiek a aplikovania postupu v tomto metodickom návode.

Komodita - na trhu bežne dostupný tovar alebo služba, napr. osobný počítač, notebook, mobilné zariadenie, licencia, krabicový softvér, služby licenčnej podpory, inštalačné služby a ďalšie.

*Projekt*⁶ – jednorazový proces zameraný na dosiahnutie definovaného cieľa, pozostávajúci zo súboru zosúladených, riadených a časovo ohraničených činností, ktorý:

- súvisí s tvorbou a zavádzaním informačných technológií verejnej správy,
- súvisí s úpravou informačných technológií verejnej správy prostredníctvom zmenových požiadaviek,
- je pre objednávateľa jedinečný vzhľadom na požiadavky, ktoré sa neopakujú a ktorými sa zaoberá, pričom nejde o pravidelnú činnosť,
- má presne určený začiatok a koniec trvania projektu a harmonogram realizácie jednotlivých projektových fáz, má definované najmenej finančné zdroje, ľudské zdroje, merateľné kvalitatívne a kvantitatívne prínosy,
- vyžaduje analýzu súčasného stavu, špecifikáciu cieľovej skupiny, špecifikáciu cieľového stavu a spôsobu jeho dosiahnutia,
- má definovanú analýzu nákladov a prínosov, ktorej účelom je preukázať, že navrhovaný projekt je spoločensky návratný a v najlepšej možnej miere naplňa ciele verejnej politiky, a to na základe porovnania hmotných nákladov a nehmotných nákladov a prínosov

---

⁶ Národný projekt s názvom: „Otvorené údaje 2.0 - Rozvoj centrálnych komponentov pre kvalitné zabezpečenie otvorených údajov“, ktorého zámerom je rozvoj a dobudovanie centrálnych technických komponentov a prostriedkov na trvalé sprístupnenie otvorených údajov verejnej správy SR.

*Dielo*⁷ - predstavuje jeden alebo viac výstupov projektu. Dielom sa rozumie riešenie, ktoré pokrýva funkčné a nefunkčné požiadavky OVM. Dielo môže byť z povahy prác softvérové alebo implementačné. Softvérové dielo zvyčajne predstavuje podporu pre konkrétnu agendu/doménu OVM definovanú najmä legislatívou alebo internými riadiacimi aktmi. Pre OVM teda predstavuje konečnú funkčnosť pokrývajúcu end to end proces, napr. vytvorenie agendového informačného systému pre výkon špecifických povinností OVM. Implementačným dielom sa rozumie napr. konfigurácia a parametrizácia existujúceho platformového riešenia, napr. SAP, alebo vybudovanie komplexnej hardvérovej infraštruktúry. V prípade, že dielo spĺňa princípy nedeliteľnosti, je možné ho považovať za už viac nedeliteľné. Pre dielo a jeho dodávku platí, že môže byť rozdelené na čiastkové plnenia (inkreментy) alebo moduly, ktoré tvoria samostatne použiteľnú časť diela. Za predpokladu, že dôjde k dodávke časti diela (inkreментu) alebo modulu, objednávateľ má právo rozhodnúť o ďalšom nepokračovaní v dodávke (po zvážení funkčnosti dodanej časti diela a aktuálnej potreby verejného obstarávateľa).

*Inkreмент*⁸ - čiastkové plnenie projektu, ktoré musí obsahovať z realizačnej fázy projektu aspoň etapu Implementácia a Testovanie a Nasadenie do produkcie; je možné ho realizovať viacerými iteráciami v závislosti od charakteru projektu; každý doručený inkreмент projektu je nasadený na produkčnom prostredí informačnej technológie a je možné začať s dokončovacou fázou projektu alebo pokračovať ďalším inkreментом. Pre inkreмент a inkrementálne dodanie platí, že v prípade ak ide o takzvaný veľký projekt (hodnota nad 1 mil. eur) cena jedného inkreментu nesmie presiahnuť 70 % hodnoty projektu, a lehota dodania každého inkreментu nesmie prekročiť 730 dní. V prípade, ak bol v rámci zmluvy o dielo dodaný posledný inkreмент, bez realizácie nasledujúceho inkreментu, všetky dodané inkreментy predstavujú dielo t. j. so všetkými funkčnými a nefunkčnými požiadavkami.

Princípy nedeliteľnosti - predstavujú všeobecne platné princípy. V prípade ich splnenia nie je odporúčané požiadavku na verejné obstarávanie ďalej deliť na menšie časti pri rešpektovaní zákona o verejnom obstarávaní.

Pre komodity ide o nasledovné princípy:

- ak sa jednotlivé časti požiadavky na verejné obstarávanie stále nachádzajú v tom istom segmente IKT trhu,
- ak na základe rozdelenia neexistuje pre časť požiadavky na nákup relevantný segment IKT trhu.

Pre diela ide o nasledovné princípy:

- ak dielo zabezpečuje softvérovú podporu pre špecifické legislatívne procesy, agendy verejného obstarávateľa, t. j. zvyčajne zodpovedajú a podporujú biznis proces od jeho začiatku až po jehokonec.

---

⁷ Dielom v projekte „Otvorené údaje 2.0 - Rozvoj centrálnych komponentov pre kvalitné zabezpečenie otvorených údajov“ bude okrem iného aj takzvaný „Portál otvorených údajov 2.0“, ktorý bude vytvorený na základe zmluvy o dielo.

⁸ Inkreментом je Inkreмент č.1 v rámci Národného projektu Slovensko v mobile, ktorý je predmetom Zmluvy o dielo, na základe ktorej sa dodáva:

- a) Mobilné ID (centrálny modul eGOV, pre-rekvizita pre ostatné moduly, mobilný autentifikátor fyzickej osoby,
- b) Modul ePush (centrálny modul eGOV, pre-rekvizita pre ostatné moduly pre podporu interakcie štátu s občanom /notifikačných služieb/ push notifikácie rozhranie na Modul ÚPVS eNotify),
- c) Analýza a návrh riešenia pre druhý inkreмент (konektor)

*Softvérové dielo*⁹ - predstavuje riešenie, ktoré zvyčajne podporuje funkčnosť hlavných alebo podporných procesov zákazníka prostredníctvom na mieru vytvoreného softvérového riešenia (diela). Typické aktivity pre jeho zhotovenie predstavujú:

- vypracovanie detailného návrhu riešenia,
- návrh a dizajn architektúry
- programovanie,
- konfigurácia,
- testovanie,
- vypracovanie potrebnej technickej dokumentácie,
- návrh monitoringu a profylaktiky,

*Implementačné dielo*¹⁰ - predstavuje dielo, ktorého podstatou nie je vývoj špecifických softvérových riešení na zákazku, ale implementácia, konfigurácia existujúcich softvérových produktov a riešení, napr. platformové riešenia ako SAP. Implementačným dielom je možné chápať aj budovanie komplexných hardvérových alebo sieťových infraštruktúr.

*Prevádzkové služby*¹¹ - predstavujú skupinu služieb, ktoré sú typické pre fázu produkčného používania diela a ďalšieho rozvoja. Patria sem služby údržby, prevádzky, aplikačnej podpory a služby rozvoja.

*Služby licenčnej a hardvérovej podpory*¹² – predstavujú skupinu podporných služieb typických pre produkčnú fázu viazaných na tovary a služby, ktoré sú súčasťou dodávky diela. Služby licenčnej podpory a hardvérovej podpory môžu byť súčasťou diela alebo môžu byť obstarávané samostatne objednávateľom ako osobitná časť zákazky.

Tranzitívne služby - predstavujú skupinu takých podporných služieb, ktoré verejný obstarávateľ využíva za účelom prechodu od jedného poskytovateľa služieb k inému poskytovateľovi služieb prípadne pri prechode od jedného dodávateľa Diela alebo jeho časti k inému dodávateľovi Diela alebo jeho časti, pričom špecifiká týchto služieb spočívajú v implementácii prechodovej fázy medzi poskytovateľmi alebo dodávateľmi tak, aby verejný obstarávateľ spolu s poskytovateľom/dodávateľom zabezpečil kontinuitu poskytovanej služby alebo dodávaného Diela alebo jeho časti. Tranzitívne služby nie je možné explicitne definovať, a nie je možné nájsť presný výpočet takýchto služieb. Medzi tranzitívne služby možno zaradiť prevádzkové služby, služby aplikačnej podpory, služby licenčnej a hardvérovej podpory, implementačné služby a akékoľvek ďalšie služby nevyhnutné a potrebné pre účely zabezpečenia prechodu/zmeny/tranzície poskytovateľa alebo dodávateľa.

2. Východiská

---

⁹ Portál otvorených údajov 2.0“, ktorý bude vytvorený na základe zmluvy o dielo je typickým príkladom softvérového diela.

¹⁰ Implementačné dielo je národný projekt s názvom: „ITAM (riadenie IT aktív verejnej správy)“, ktoré predmetom je implementácia nástroja, ktorého predmetom bude riadenie IT aktív v štátnej správe.

¹¹ Prevádzkové služby sú služby poskytované na základe „Rámcovej dohody na poskytovanie služieb systémovej a aplikačnej podpory informačného systému Centrálny Správy Referenčných Údajov (IS CSRÚ)“.

¹² Služby hardvérovej a softvérovej podpory sú typické služby hardvérovej/softvérovej, štandardnej/nadštandardnej technickej podpory poskytované vendormi (partnermi vendorov v rámci daného geografického trhu) ako napríklad Oracle, Microsoft, SAP, IBM a ďalšími k svojim produktom a službám.

Prístup k rozhodovaniu o rozdelení/nerozdelení IKT zákazky musí rešpektovať kontext, v ktorom sa vykonáva. Myslí sa tým najmä zohľadnenie platnej legislatívy, prirodzenej segmentácie IKT trhu a vnútorného fungovania verejného obstarávateľa, ktorými sú OVM.

2.1 Legislatívne východiská delenia zákaziek IKT

Na úrovni Európskej únie je rozdeľovanie zákaziek na časti jedným z nástrojov, ktorých cieľom je uľahčiť účasť malých a stredných podnikov (ako to predpokladá Preambula č. 78 Smernice č. 2014/24/EÚ)¹³ vo verejnom obstarávaní. Revízia európskej legislatívy pre oblasť verejného obstarávania bola vo veľkej miere motivovaná uľahčením prístupu MSP k verejným obstarávaniam¹⁴. Preferencia rozdeľovania zákaziek ako nástroja pre túto politiku vyplýva tiež z ďalších dokumentov publikovaných Európskou komisiou, ako aj z dokumentov OECD:

- i. Európsky kódex najlepšej praxe na zjednodušenie prístupu malých a stredných podnikov k verejnému obstarávaniu¹⁵,
- ii. OECD - SIGMA Ekonomické otázky vo verejnom obstarávaní - Delenie zákaziek na časti¹⁶,
- iii. Pokyny k zadaniu verejných zákaziek určené aplikujúcim odborníkom¹⁷.

Smernica zároveň stanovuje, že verejný obstarávateľ je slobodný v rozhodnutí o tom, či rozdelí alebo nerozdelí zákazku na časti (čl. 46 ods. 1 Smernice). Pri nerozdelení musí uviesť odôvodnenie nerozdelenia.

Rozdeľovanie zákaziek predpokladá aj náš zákon o verejnom obstarávaní. Z dikcie zákona o verejnom obstarávaní vyplýva, že OVM je povinný jednoznačne identifikovať, či predmetom verejného obstarávania sú tovary, služby, alebo dielo. Základná kategorizácia a rozdelenie na tovary a služby má vplyv na ďalší postup, povinnosti a možnosti OVM, napr. na:

- identifikáciu finančných limitov a relevantných postupov verejného obstarávania,
- test bežnej dostupnosti tovarov a služieb,
- pravidlá spôsobu špecifikácie predmetu zákazky,

V zmysle § 28 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní sa ustanovuje, že ak verejný obstarávateľ zákazku nerozdelí na časti, odôvodnenie uvedie v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v správe o zákazke. Ako sa uvádza vo výkladovom stanovisku Úrad pre verejné obstarávania (ďalej aj „ÚVO“) č. 2/2018 - Odôvodňovanie nerozdelenia zákazky na jednotlivé časti pri nadlimitných postupoch

¹³ Okrem rozdelenia zákaziek sú podľa „Európskeho kódexu najlepších postupov uľahčujúcich prístup MSP k zákazkám na základe verejného obstarávania“ rovnocennými prostriedkami na dosiahnutie podpory MSP aj ďalších vyše desať opatrení rovnako Smernica rozoberá tieto ďalšie opatrenia (napr. v preambule č. 59, 66, 83, 84, 87, atď.).

¹⁴ viď <http://www.ecec.net/fileadmin/pdf/law/2/sme-code-of-best-practices-en1.pdf> a bod 78

Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní

¹⁵ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/15472/attachments/1/translations/sk/renditions/native>

¹⁶ <http://www.sigmaxweb.org/publications/Public-Procurement-Policy-Brief-2-200117.pdf>

¹⁷ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/public_procurement/2018/guidance_public_procurement_2018_cs.pdf

zadávanie zákaziek: “cenným nástrojom, ktorý môže uľahčiť rozhodnutie, či zákazku na časti rozdeliť alebo nie, sa môžu stať skúsenosti z predchádzajúcich **rovnakých alebo podobných plnení, segmentácia trhu, prípravné trhové konzultácie, odporúčania odborníkov z praxe** (napr. projektant, stavebný dozor, konzultant pod.). **Pri zvažovaní rozdelenia/nerozdelenia zákazky na časti by sa mali zvážiť všetky okolnosti, vrátane vyššie uvedených hľadísk, najmä predmet zákazky (jeho zameranie, objem, možnosti trhu, osobitne možnosti MSP a pod.), avšak taktiež by sa mala zvážiť aj vhodnosť rozdelenia zákazky z hľadiska ekonomického, tzn. svoje náklady napr. na organizáciu viacerých dodávateľov, príp. zvýšený počet potrebných zamestnancov na zabezpečenie realizácie predmetu zákazky a pod.**” Na základe vyššie uvedeného, zohľadňujúc legislatívu EÚ a SR ako aj dostupnú metodickú dokumentáciu, pre oblasť delenia alebo nedelenia zákaziek platí jednoznačné pravidlo v znení “**rozdel’ alebo zdôvodni**”.

V zmysle § 30 zákona o verejnom obstarávaní existujú aj tzv. zmiešané zákazky. Ide o kolízny paragraf, t. j. ak je na trhu bežným postupom dodanie zmiešaného predmetu v rámci jedného nákupu, napr. tovary spolu so súvisiacimi službami, tak OVM môže využiť zmiešanú zákazku, pričom je aj v takomto prípade povinný postupovať v zmysle zákona o verejnom obstarávaní.

2.2 Východiská delenia zákaziek vyplývajúce z IKT trhu

V rámci IKT trhu existuje prirodzená segmentácia. Je odporúčané vnímať a zohľadňovať takéto rozdelenie trhu pri plánovaní IKT zákaziek, v opačnom prípade hrozí, že pri nákupe vznikne nesúlad medzi požiadavkami na nákup a možnosťami trhu.

Uvedená segmentácia na najvyššej hierarchickej úrovni zodpovedá definovanému členeniu na tovary a služby v zmysle zákona o verejnom obstarávaní. V nižších úrovniach uvedené členenie už potom reprezentuje špecializáciu subjektov pôsobiacich na trhu IKT. IKT trh je možné rozdeliť nasledovne:

Tovary

a) HW

- i) Koncové zariadenia (napr. PC, NB, tablety, mobily, tlačiarne, last mile sieťové prvky),
- ii) Vybavenie pre dátové centrá (napr. výpočtový výkon, úložný priestor, sieťové prvky, záložné zdroje a batérie,),
- iii) Spotrebný tovar (napr. papier do tlačiarň, náplne do tlačiarň, batérie do mobilov a NB,...).

b) SW pre koncového zákazníka

- i) Krabicové riešenia pre koncové zariadenia – nasaditeľné a použiteľné bez výrazného prispôsobenia (napr. MS Office, operačný systém, antivírus),
- ii) Platformové riešenia pre koncového užívateľa – typicky vyžadujúce implementačné práce (napr. ERP, CRM, DWH, BigData).

Služby

a) Prevádzkové služby

- i) Starostlivosť o koncové zariadenia,
- ii) Starostlivosť o zariadenia VS,
- iii) Prevádzkovanie IS,
- iv) Podpora pre užívateľov,
- v) Činnosti údržby,
- vi) Aplikačná podpora,
- vii) Rozvoj IS a realizácie zmenových požiadaviek.

b) Služby licenčnej a hardvérovej podpory

- i) Služby licenčnej podpory (takzvaný support, vrátane služieb nadštandardnej licenčnej podpory)
- ii) Služby hardvérovej podpory (takzvaný maintenance, vrátane inštalačných služieb hardvéru)

c) HW ako služba

- i) Koncové zariadenia (napr. PC, NB, tablety, mobily, tlačiarne, last mile sieťové prvky),
- ii) Vybavenie pre dátové centrá (napr. výpočtový výkon, úložný priestor, sieťové prvky, záložné zdroje a batérie, ..).

d) SW ako služba

- i) Krabicové riešenia pre koncové zariadenia – nasaditeľné a použiteľné bez výrazného prispôbienia (napr. MS Office, operačný systém, antivírus,...),
- ii) Platformové riešenia pre koncového užívateľa (napr. ERP, CRM, DWH, BigData, ..) – typicky vyžadujúce implementačné práce,
- iii) Typické komponenty softvérového diela (databázy, aplikačné servery, BPM nástroje, ESB, ..),
- iv) Nástroje na prevádzkovanie softvérového diela.

2.3 Personálne a procesné východiská na strane OVM

Prístup k deleniu zákaziek musí reflektovať prirodzené rozdelenie rolí a postupov na strane OVM. Vo všeobecnosti existujú 2 role a zodpovednosti, ktoré aktívne vstupujú do prípravy nákupu:

- rola zodpovedná za prípravu obsahovej stránky IKT nákupu, tzv. odborný gestor. Definuje, čo by malo predmetom požiadavky. Definuje tzv. požiadavku na nákup. Bežne je táto rola reprezentovaná odbornými útvarmi OVM,
- rola zodpovedná za administratívnu a procesnú stránku verejného obstarávania v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, tzv. manažér verejného obstarávania. Zodpovedá za administratívne a procesné spracovanie požiadavky na nákup v kontexte ďalších požiadaviek na nákup v rámci OVM a v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Bežne je táto rola reprezentovaná útvarom verejného obstarávania OVM.

Obvykle ide o dve samostatné osoby, ale nevylučuje sa, že jedna osoba môže pokrývať obe tieto role. Predpokladáme, že v rámci OVM jednotliví odborní gestori definujú svoje požiadavky na verejné obstarávanie. Manažéri verejného obstarávania tieto požiadavky vyhodnocujú, sumarizujú a štruktúrujú.

Zároveň predpokladáme, že v rovnakom čase môže byť v rámci OVM definovaných naraz viacero požiadaviek na nákup a teda je potrebné jednotlivé požiadavky spracúvať, hodnotiť a štruktúrovať vo vzájomnom kontexte. Požiadavky na verejné obstarávanie môžu byť zahrnuté napr. v ročnom pláne verejného obstarávania OVM.

3 Postup OVM pri štruktúrovaní nákupu IKT

3.1 Procesný postup OVM pri štruktúrovaní nákupu

Procesný postup OVM pri štruktúrovaní nákupu predstavuje postup, procesných a vecných úkonov nevyhnutných pri hľadaní optimálnej štruktúry požiadaviek na nákup. Rozhodnutie o štruktúre, následnom rozdelení/nerozdelení/spájaní zákazky **musí realizovať** OVM na základe dostupných znalostí a odborného posúdenia zákazky. S cieľom nastavenia optimálnej štruktúry požiadaviek na nákup by mal OVM zrealizovať nasledujúce kroky:

Krok 1: kategorizácia požiadaviek na nákup

Prvým krokom pri príprave verejného obstarávania by malo byť dôsledné zoznámenie sa s obsahom požiadaviek na nákup (kategorizácia) a návrh ich rozdelenia na časti alebo návrh zdôvodnenia nerozdelenia zákazky. Prístup ku kategorizácii a odporúčaniapre vytvorenie návrhu na rozdelenie, sú predmetom kapitoly “Postup kategorizácie požiadaviek na nákup a vytvorenie návrhu rozdelenia zákazky” (kap. 3.2). Na základe uvedeného postupu by OVM mal na konci tohto kroku získať:

- prehľad o zložení požiadavky na nákup,
- návrh rozdelenia požiadavky na nákup na samostatné časti.

Predpokladá sa, že výstup kroku 1 je návrh, ktorý je potrebné ďalej skúmať a prípadne upraviť po zohľadnení možností trhu, možností nákupných kanálov a zohľadnení dopadov. To je predmetom krokov 2-4.

Krok 2: Overenie trhovej situácie

Po zoznámení sa s obsahom požiadavky na nákup a návrhu rozdelenia na časti, OVM overí návrh rozdelenia zákazky kontrolou trhu. To znamená OVM **overí možnosti a dopyt po navrhnutom rozdelení zákazky na trhu** pomocou prípravných trhových konzultácií. Prostredníctvom cielene vedených prípravných trhových konzultácií môže OVM zistiť, či je možné zákazku rozdeliť na časti, ktoré je na trhu schopný ponúknuť vyšší počet dodávateľov, než je počet dodávateľov prichádzajúcich do úvahy pri obstaraní zákazky ako celku. Týmto krokom OVM získava cennú spätnú väzbu aj vzhľadom na princípy nedelenia a odporúčania, ktoré zvažoval v kroku 1. OVM má v rámci prípravných trhových konzultácií možnosť:

- overiť/potvrdiť si svoj návrh rozdelenia nákupu z kroku 1, resp. získať návrhy alternatívneho štruktúrovania požiadavky na nákup,
- v rámci trhových konzultácií v spolupráci s trhom definovať potencionálne iné možnosti technického alebo softvérového riešenia, informácie o najnovších trendoch v danej oblasti riešení a porovnať ich s navrhnutým riešením,
- v prípade že výsledné riešenie bude na základe PTK predefinované alebo doplnené, môže nastať situácia, že bude potrebné zvážiť a prípadne upraviť požiadavky na nákup a následne aj upraviť svoju predstavu o rozdelení na časti, resp. štruktúrovaní

- požiadavky na nákup,
- získať spätnú väzbu z trhu na dopady rozdelenia nákupu (možné prínosy, riziká).

Na základe uvedeného postupu by OVM mal na konci tohto kroku získať:

- informáciu o trhovej situácii,
- spätnú väzbu k navrhovanému riešeniu a jeho rozdeleniu (štruktúrovaniu) na časti (zohľadnením prirodzených trhových segmentov a spätnej väzby od potenciálnych uchádzačov).

Krok 3: Identifikácia nákupných možností

V kroku 3 by pre identifikované časti požiadavky na nákup, mal OVM overiť možnosti ich získania/nákupu (sourcing) cez:

- existujúce zdroje - zistenie možností získať jej jednotlivé časti z existujúcich kapacít (napr. hardvérové kapacity, ktoré už má obstarávateľ k dispozícii a vie ich poskytnúť ako vstup do zákazky),
- existujúce obstarávacie nástroje - zistenie možností získať jej jednotlivé časti z dostupných verejných obstarávaní (napr. existujúce rámcové dohody dynamické nákupné systémy, existujúce centrálné obstarávania alebo iné otvorené obstarávacie kanály).

Na základe uvedeného postupu by OVM mal na konci tohto kroku získať:

- prehľad o nákupných kanáloch a možnostiach získania jednotlivých častí požiadavky na nákup(sourcing),
- aktualizovaný návrh o štruktúrovaní a rozdelení požiadavky na nákup na časti (identifikáciou nákupných kanálov môže dôjsť k preskupeniu rozdelenia častí).

Krok 4: Posúdenie technických, organizačných a ekonomických dopadov

Po absolvovaní krokov 1-3 by mal OVM získať predstavu o možnostiach štruktúry obstarania požiadavky na nákup pri zohľadnení prirodzenej kategorizácie (krok 1) a externého prostredia (kroky 2 a 3). Predpokladáme 2 situácie:

- je jednoznačné (bez pochybností), akým spôsobom požiadavku na nákup štruktúrovať
a táto predstava je potvrdená, tak prirodzeným členením ako aj externými faktormi,
- existujú viaceré možnosti členenia požiadavky na nákup.

V kroku 4 by malo OVM posúdiť technické, organizačné a ekonomické dôvody iného členenia, než zodpovedá prvotnému návrhu podľa bodov 1 až 3 a v prípade, že je to možné, definovať vhodné alternatívne členenie ako podklad pre finálne rozhodnutie. Posúdenie v kroku 4 by malo pozostávať z nasledovných krokov:

- **zohľadniť technické dopady rozdelenia/nerozdelenia zákazky**- najmä potrebu integrácie jednotlivých častí do jedného funkčného celku a technologické obmedzenia (kompatibilita častí), proprietárne technológie, otvorené technológie,

interoperabilita a miera substitúcie,

- **zohľadniť organizačné dopady rozdelenia/nerozdelenia zákazky**- najmä potrebu procesného a personálneho zabezpečenia koordinačnej funkcie, prípadné právne dopady (napr. koordinácia obchodných podmienok pre jednotlivé časti a pod.),
- **zohľadniť “business case”** napr. formou multikriteriálnej analýzy, posúdenia ekonomickej výhodnosti a/alebo CBA. Cieľom tohto kroku je porovnanie prínosov a nákladov, rizík a príležitostí, ktoré rozdelenie/nerozdelenie zákazky môže priniesť. Dôležité je, aby takéto posúdenie zohľadňovalo dlhšie časové obdobie a nie len pre obdobie dodania/implementácie predmetu zákazky.

Výsledok posúdenia v kroku 4 je podkladom pre finálne rozhodnutie v kroku 5 a mal by taktiež slúžiť ako podklad pre splnenie si povinnosti OVM v zmysle § 28 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní. Na základe uvedeného postupu by OVM mal na konci tohto kroku získať:

- ekonomické, technické a organizačné predpoklady a zdôvodnenie, rozdelenie/nerozdelenie/spájanie požiadavky na nákup,
- zdôvodnenie iného rozdelenia alebo nerozdelenia zákazky, a to spôsobom ktorý nie je popísaný v tomto dokumente (musí ísť o postup v súlade s 28 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní,
- aktualizovaný návrh o štruktúrovaní a rozdelení požiadavky na nákup, na časti (zohľadnením technických, organizačných a ekonomických dopadov).

Krok 5: Rozhodnutie o štruktúre nákupu a vyriešenie praktických aspektov nákupu

Po zrealizovaní postupu v kroku 1 - 4 získava OVM jasnú predstavu o skladbe požiadavky na nákup, možnostiach jej získania (sourcing), trhovej situácii aj dopadoch delenia/nedelenia zákazky. V kroku 5 nastáva moment, keď by OVM mal prijať finálne **rozhodnutie o členení požiadavky na nákup** (rozdelení/nerozdelení alebo inom členení požiadavky na nákup na časti) na jednotlivé celky a o počte a štruktúre verejného obstarávania, ktorými sa tieto celky majú obstaráť. Po tomto rozhodnutí môže OVM za účelom verifikácie postupu overiť svoj zámer zopakovaním krokov 2, 3 a 4 pre finálny návrh rozdelenia.

Malo by tiež pristúpiť k vyriešeniu praktických aspektov nákupu:

- integrácia / koordinácia častí,
- časové hľadisko nákupu,
- výpočet predpokladanej hodnoty zákazky (PHZ),
- podmienky účasti vo verejnom obstarávaní,
- obmedzenie počtu ponúk.

Krok 6: Realizácia nákupu

OVM musí v tejto fáze zistiť, či existuje nákupný kanál na obstaranie požadovaných komodít a na základe toho pristúpiť k nasledujúcemu procesnému úkonu:

- Realizácia nákupu z existujúcich obstarávacích kanálov,
- Príprava jedného alebo viacerých nových VO - postup verejného obstarávateľa pri rozdelení zákazky na časti je podrobne definovaný v Metodike verejného obstarávania Úradu pre verejné obstarávanie a vo výkladovom stanovisku č. 2/2018

3.2 Postup kategorizácie požiadaviek na nákup a vytvorenia návrhu rozdelenia zákazky

OVM pred vyhlásením verejného obstarávania v zmysle § 3 zákona o verejnom obstarávaní presne identifikuje a kategorizuje predmet nákupu. Takáto kategorizácia má vplyv na ďalší postup, povinnosti a možnosti OVM v zmysle zákona o verejnom obstarávaní. OVM by malo v čo najväčšej miere rešpektovať v rámci kreovania požiadavky na nákup uvedenú segmentáciu IKT trhu. Cieľom tejto kapitoly je poskytnúť OVM jednoduchý a uchopiteľný postup pre:

- kategorizáciu požiadaviek na nákup,
- návrh rozdelenia a štruktúrovania požiadaviek na nákup na samostatné časti, ktoré sa budú ďalej považovať za prvotnú štruktúru obstarania požiadavky na nákup.

Pre správne a presné určenie predmetu požiadavky na nákup, je potrebné, aby OVM v prvom kroku definovalo či ide o nákup:

- komodity,
- projektu¹⁸.

Pri komoditných položkách sa nepredpokladá silná vzájomná závislosť a možnosti členenia verejného obstarávania na samostatné časti sú podstatne širšie, ako pri projektoch. Pri projektoch predpokladáme obstaranie tovarov a služieb širšieho spektra, ktoré navzájom veľmi úzko súvisia a všetky smerujú k naplneniu cieľa projektu. Typické je, že súčasťou projektu je aj zhotovenie jedného alebo viacerých softvérových alebo implementačných diel.

3.2.1 Nákup komodít

V prípade nákupu komodít považujeme za kľúčovú oporu pre OVM prirodzenú segmentáciu IKT trhu. Členenie požiadavky na nákup by malo túto segmentáciu v najväčšej možnej miere kopírovať. OVM preto v prvom rade identifikuje, či v prípade nákupu komodít ide o:

- tovary,
- služby.

Pre identifikáciu jednotlivých druhov tovarov a služieb, OVM aplikuje segmentáciu IKT trhu uvedenú v kapitole 2.2. Týmto postupom OVM získa kategorizovanú podobu všetkých komodít obsiahnutých v požiadavke na nákup. Takto kategorizovaná požiadavka na nákup rešpektuje segmentáciu IKT trhu.

Následne OVM rozhodne o rozdelení požiadavky na nákup komodít na samostatné časti. Rozdelenie by mal realizovať v dvoch rozhodnutiach:

Rozhodnutie č. 1 - OVM zmapuje **druhovo súvisiace** komodity do agregovaných celkov. t. j. požiadavky na obstaranie (jednotlivé položky) zmapuje do komoditného členenia (napr. HW - koncové zariadenia). Výsledkom tohto rozhodnutia je agregovanie komoditných požiadaviek na nákup do druhovo konzistentných skupín.

---

¹⁸ V prípadoch, keď sa obstaráva projekt je taktiež nevyhnutné počítať s tým, že súčasťou projektu budú aj komodity, ktorých obstaranie môže byť z projektu vyňaté, ak existuje (prostredníctvom sourcingu) možnosť nákupu cez iný kanál pre OVM. Uvedené môže prispieť k hospodárnosti celého projektu, pretože komodita nakupovaná cez osobitný nákupný kanál štátu by mala byť častokrát lacnejšia.

Rozhodnutie č. 2 - OVM môže tiež **spojiť časovo alebo technicky súvisiace** časti jednotlivých požiadaviek na nákup do agregovaných celkov. Ako legitímne dôvody na spájanie častí vytvorených podľa rozhodnutia č. 1 môžeme považovať nasledovné situácie:

- spojenie viacerých položiek adresuje stále ten istý trh, resp. tých istých dodávateľov (napr. spolu s tlačiarňami sa obstarávajú aj náplne),
- spojenie je realizované z dôvodu časovej súvislosti, aby bolo garantované ich súbežné dodanie (napr. k mobilnému telefónu sa obstaráva súčasne aj jeho ochranný obal).

Výsledkom aplikácie týchto rozhodnutí je **návrh rozdelenia požiadavky na nákup komodít**. Následne OVM realizuje krok č. 2 podľa kapitoly 3.1, aby tento návrh rozdelenia požiadavky na nákup overil voči trhu, zväžil nákupné kanály a ďalšie.

3.2.2 Nákup projektov

V rámci verejného obstarávania projektov pôjde o obstaranie diela/diel, v rámci ktorého sa dodávajú taktiež tovary a služby ako komodity. Dôležité pri obstarávaní projektu je, že ide o proces realizovaný za účelom dosiahnutia konkrétneho cieľa. V rámci projektu sa sleduje viacero míľnikov, ale je dôležité uvedomiť si, že cieľom projektu je dodanie výstupu v podobe diela/diel alebo jeho častí v podobe inkrementu alebo modulu. Pre projekt platí, že výstupy v projekte navzájom veľmi úzko súvisia a všetky smerujú k naplneniu cieľa projektu. Typické je, že súčasťou projektu je zhotovenie jedného alebo viacerých softvérových alebo implementačných diel a dodanie s nimi súvisiacich služieb a tovarov. Je veľmi dôležité, aby OVM jasne identifikovalo všetky položky v rámci projektu (dielo/diela, služby, tovary). Platí, že OVM môže identifikovať štruktúru a kategorizáciu nákupu v projekte, napriek tomu výber konkrétnych položiek ako sú tovary a služby vyplynú zo samotného návrhu riešenia víťazného uchádzača. OVM prostredníctvom spätnej väzby víťazného uchádzača lepšie spozná plánovaný projekt a jeho komplexnosť.

Základné predpoklady nákupu projektu

V rámci realizácie projektu je verejný obstarávateľ povinný definovať okrem požiadaviek na delenie alebo nedelenie zákazky, určenia komodít (za predpokladu, že to bude objektívne spôsobilý urobiť). Verejný obstarávateľ musí akceptovať nasledovné predpoklady pre účely rozhodovania v súlade s textom nižšie:

- a) Definovanie diela/diel, ktoré predstavujú jeden zo základných výstupov projektu v súlade s definíciou v bode 1.1 tejto prílohy vrátane rozdelenia na tovary a služby, ak budú predmetom dodávky projektu,
- b) Definovanie inkrementov ako čiastkových plnení a ich počtu v rámci realizovaného projektu v súlade s bodom 1.1 tejto prílohy. Za účelom realizácie požiadaviek na dodávanie projektu prostredníctvom inkrementov je nevyhnutné zohľadniť podmienky definované vo vyhláske o projektovom riadení. Verejný obstarávateľ je povinný vyvinúť najväčšie možné úsilie aby dielo bolo rozdelené na inkreментy a ich postupnú dodávku realizovať v rámci projektu formou opcií, čo znamená že každý ďalší inkrement by mal byť opčným oprávnením verejného obstarávateľa a nie jeho povinnosťou, pri dodržaní merateľných ukazovateľov a cieľov projektu¹⁹.

---

¹⁹ Rozdelením projektu na inkreментy ako čiastkové plnenia nejde o aktivitu, ktorej cieľom je nerozdelenia zákazky. Rozdelením projektu na inkreментy dochádza k realizácii požiadavky vyhlášky č. 85/2020 Z. z. o projektom riadení v znení neskorších predpisov pri rešpektovaní pravidiel rozdelenia/nerozdeľovania zákaziek na časti.

Po zohľadnení štruktúrovania požiadavky a základných predpokladov na nákup projektu, OVM vykoná nasledovné rozhodnutia:

Rozhodnutie č. 1 - OVM by mal identifikovať dielo vrátane inkrementov v rámci projektu. Výsledkom rozhodnutia č. 1 je identifikácia diela a jeho inkrementov, ktoré budú dodávané v rámci projektu.

Rozhodnutie č. 2 - OVM by mal identifikované dielo vrátane inkrementov kategorizovať na:

- *dielo* – riešenie ako celok, ktoré reprezentuje projekt ako výsledok procesov a aktivít. Dielo je viazané na agendu/doménu OVM definovanú najmä legislatívnymi normami a aktmi. Funkcionalita a rozsah diela zvyčajne zodpovedajú a podporujú biznis proces od jeho začiatku až po jeho koniec, alebo predstavujú kľúčovú časť projektu (napr. hlavné implementačné dielo - konfigurácia platformy),
- *inkrement 1*,
- *inkrement 2 a ďalšie*.

Výsledkom rozhodnutia č. 2 je kategorizovanie diela a inkrementov obsiahnutých v projekte.

Rozhodnutie č. 3 - OVM pre dielo vrátane inkrementov identifikuje a priradí všetky súvisiace služby a tovary potrebné pre fázu zhotovenia, konkrétne:

- *tovary potrebné na zhotovenie* - predstavujú skupinu tovarov, ktoré sú potrebné pre fázu zhotovenia/implementačnú fázu projektu ako celku, t. j. ide o fázy pred uvoľnením výsledkov projektu do produktívneho používania koncovými používateľmi. Ide o hardvér (fyzické servery, výpočtový výkon, diskové polia, koncové zariadenia, a pod.), softvér pre koncového zákazníka (napr. ERP systémy, CRM systémy, DWH platformy a pod.) a softvér pre vývojárov (napr. databázy, aplikačné servery, programátorské frameworky a knižnice a pod). Tovary potrebné na zhotovenie diela, je možné považovať za podmiennečne oddeliteľné (za určitých okolností môžu byť oddeliteľné, za iných môžu byť neoddeliteľné). Ak má OVM možnosti zabezpečiť ich vo vlastnej réžii (napr. vlastný HW potrebný na vývoj diela) alebo za výrazne výhodnejších podmienok iným nákupným kanálom (napr. existujúca rámcová zmluva), môžu sa považovať za oddeliteľnú komoditu v rámci projektu a zabezpečiť ich samostatne alebo vo forme opcie v rámci verejného obstarávania na dielo.

Výsledkom rozhodnutia č. 3 je identifikácia všetkých súvisiacich tovarov a služieb potrebných pre fázu zhotovenia diela a inkrementov. Ide o dôležitý krok, nakoľko úspešnosť projektu úzko súvisí s týmito tovarmi a službami a ich správnou identifikáciou. Zároveň v tomto kroku ide o rozhodnutie, ktoré identifikuje služby a tovary obstarateľné výlučne spolu s dielom a tovary a služby, ktoré možno obstaráť samostatne na základe vecnej a časovej príslušnosti a závislosti. Miera oddeliteľnosti tovarov a služieb od diela je daná trhovou situáciou a kontextom v danom OVM. Rozhodnutie o tom, či tovary a služby budú priradené alebo oddelené od diela robí OVM až v rámci procesného postupu OVM štruktúrovania nákupu (po zohľadnení krokov 2, 3 a 4).

Rozhodnutie č. 4 - OVM po zohľadnení rozhodnutia č. 3 pre dielo vrátane inkrementov identifikuje služby a tovary potrebné pre ich plošné rozšírenie, t. j. rollout. Tieto tovary a služby nemajú súvis so samotným vytvorením diela, ale s jeho škálovaním. Môže ísť napr. o distribúciu koncového HW vybavenia na OVM a jeho inštalácia, školenia používateľov a pod. Tieto tovary treba považovať za podmienčne oddeliteľné od samotného vytvorenia diela.

Rozhodnutie č. 5 - OVM pre dielo vrátane inkrementov identifikuje všetky súvisiace služby a tovary potrebné pre fázu prevádzky diela, konkrétne:

- tovary potrebné na prevádzku diela,
- prevádzkové služby.

Položky, ktoré sú potrebné až vo fáze produkčného používania diela, sú považované za položky, ktoré je možné oddeliť. Je to dané najmä tým, že prípadné zlyhanie obstarania položiek potrebných až pre fázu produkčného používania diela neovplyvní negatívne fázu jeho zhotovenia. Za normálnych okolností by nemalo byť problémom stihnúť do okamihu zhotovenia diela urobiť opakované obstaranie položiek potrebných pre jeho využívanie.

Rozhodnutie č. 6 - v prípade, ak po aplikovaní rozhodnutí č. 1 až 6 zostali nejaké položky požiadavky na nákup projektu nekategorizované, tak OVM by mal pre takéto položky aplikovať postup kapitoly 3.2.1 „Nákup komodít“ a považovať ich za samostatný celok požiadavky na nákup.

Výsledkom aplikácie týchto rozhodnutí je návrh štruktúry **požiadaviek na nákup projektu**. Vzhľadom na skutočnosť, že je kladený dôraz na využívanie inkrementálnej dodávky projektov štruktúra požiadavky v časti dielo, by mala obsahovať popis a počet inkrementov a ich postavenie v rámci diela ako celku. Zároveň platí, že verejný obstarávateľ musí identifikovať aj tovary a služby nevyhnutné na zhotovenie a prevádzkovanie diela. Ak nastane situácia, že OVM pripravuje súčasne obstaranie viacerých projektov, potom je úlohou OVM posúdiť možnosť zlúčenia druhovo rovnakých komodít alebo diel do procesu spoločného obstarávania.

S takto pripraveným návrhom štruktúry požiadavky resp. požiadaviek na nákup sa OVM vracia späť do kroku 1 procesného postupu OVM pri overení štruktúry nákupu v kapitole „*Postup OVM pri štruktúrovaní nákupu IKT*“, aby zohľadnil trhovú situáciu, nákupné kanály a možné dopady rozdelenia zákazky a až potom pristúpil k rozhodnutiu o rozdelení požiadavky na nákup na jednotlivé obstarávania.

3.2.3 Integrácia častí zákazky

V tejto časti kapitoly je nevyhnutné uviesť, že v prípade, ak predmetom dodávky je projekt dodávaný jedným dodávateľom prostredníctvom inkrementov, tento dodávateľ zodpovedá za integráciu jednotlivých inkrementov vrátane integrácie ďalších komponentov projektu. Rozdielnou je situácia kedy jednotlivé časti diela (ak nedochádza k dodávke diela prostredníctvom inkrementov, časti diela sú považované za ekvivalent inkrementu) dodáva viacero dodávateľov. Ak jednotlivé časti zákazky tvoria jeden previazaný spoločný celok, ktorého funkčnosť závisí od riadneho splnenia jednotlivých častí zákazky, je z pohľadu zodpovednosti dodávateľa/dodávateľov vhodné v súťažných podkladoch a v zmluve opísať celú architektúru projektu, logické závislosti jednotlivých častí, ich kritickosť z pohľadu plnenia biznis procesov OVM a pozíciu a rozsah zodpovedností konkrétneho dodávateľa v tejto štruktúre.

Pri rozdelení zákazky na časti, ktoré spolu súvisia a tvoria jeden funkčný a komplexný celok je nevyhnutné koordinovať dodávateľov a vytvoriť spoločné pravidlá, ktoré zabezpečia správne

fungovanie častí/inkrementov, subsystemov, resp. subdodávok ako celku. Integráciu častí zákazky môže OVM zabezpečiť:

- vlastnými kapacitami,
- externým dodávateľom, ktorý bol vybraný v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní,
- niektorým z dodávateľov časti, ak je pre túto časť vylúčený stret záujmu.

Špecifickou oblasťou integrácie častí je integrácia softvérových a hardvérových komponentov IT diela. V takom prípade sa rola integrátora rozširuje na systémového integrátora. Inšpiráciu pre definovanie úloh systémového integrátora poskytuje aj odborná literatúra.²⁰ V zásade možno úlohy systémového integrátora rozdeliť na viacero okruhov:

- koordinácia dodávateľov a vzťah s vecnými vlastníckmi na strane obstarávateľa,
- vytváranie stratégie, architektúry a dizajnu služieb,
- procesná a technická integrácia, integračné testovanie,
- vytváranie pravidiel pre kompatibilitu jednotlivých častí a štandardov (interface),
- dohľad nad výstupmi jednotlivých dodávateľov a kontrola kvality (podpora pri akceptácii a testovaní), a ďalšie.

Systémový integrátor častí nie je priamo zodpovedný za kvalitu výstupov od dodávateľov jednotlivých častí, keďže tieto práce priamo sám nevykonáva. Zodpovednými za riadne splnenie prác a funkčnosť sú naďalej jednotliví dodávatelia, ktorí sú zmluvnými partnermi OVM. Systémový integrátor zastrešuje vzájomnú koordináciu častí systému a jednotlivých dodávateľov, zastrešuje funkčnosť a chod projektu ako celku a nesie zodpovednosť za podporu OVM (klientovi) vo vzťahu k jednotlivým dodávateľom. Pri zabezpečovaní celkovej funkčnosti diela a orchestrácie riešenia musia jednotliví dodávatelia častí riešenia rešpektovať technické a procesné usmernenia systémového integrátora, čo musí byť zakotvené v jednotlivých zmluvách s dodávateľmi.

Môže nastať situácia, kedy nie je pre niektorú z častí zákazky podaná ani jedna kompletná ponuka. V takom prípade musí OVM vyhodnotiť, či je pre neho ekonomicky prínosné v projekte pokračovať aj bez tejto časti (toto platí ak sa dodáva projekt). Do úvahy prichádzajú 2 situácie²¹:

- Pokračovanie v zákazke bez neúspešnej časti nemá pre verejného obstarávateľa ekonomický zmysel, nedošlo by k naplneniu cieľov sledovaných OVM – OVM môže verejné obstarávanie v tomto prípade zrušiť pre dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nemožno od OVM požadovať, aby vo verejnom obstarávaní pokračovali. OVM by mal vyhodnotiť, aké sú dôvody nepodania riadnej ponuky na danú časť (technická špecifikácia, podmienky účasti, obchodné podmienky, a pod.) a po vyhodnotení vyhlásiť nové verejné obstarávanie.²²
- Pokračovanie v zákazke bez neúspešnej časti má pre OVM ekonomický zmysel – OVM v tomto prípade uzatvorí zmluvy s víťaznými uchádzačmi pre dané časti. U neúspešnej časti OVM vyhodnotí dôvody nepodania riadnej ponuky na danú časť (technická špecifikácia, podmienky účasti, obchodné podmienky, a pod.) a danú časť obstará v novom VO.

²⁰ Dostupné na: https://www.itsmf.de/fileadmin/user_upload/AXELOS-SIAM-Whitepaper.pdf

²² Uvedené neplatí pre dodávku diela prostredníctvom inkrementov, keďže inkrement musí spĺňať požiadavky funkčného použiteľného celku.

Keďže vo väčšine prípadov bude mať riadna a včasná realizácia jednej časti väzbu na postup v iných častiach zákazky a úspešnosť projektu ako celku, je nevyhnutné v každej zmluve s dodávateľom dostatočným spôsobom zabezpečiť plnenie záväzkov, a to najmä zabezpečovacími inštitútmi s možnosťou priameho finančného uspokojenia, ako je napr. výkonnostná banková zábezpeka.

4 Možné problémy a návrh ich riešenia

Pri rozdeľovaní zákaziek, nákupov sa môžu vyskytnúť niektoré riziká:

Riziko	Mitigácia
Koordinácia a kompatibilita dodávok – Toto riziko hrozí, ak musí byť plnenie od jednotlivých dodávateľov vzájomne prepojené a riadne splnenie jednej časti plnenia je výrazne závislé od vlastností a splnenia ostatných častí. Pri nesprávnom nastavení koordinácie a kompatibility môže byť ohrozený výsledok celej zákazky.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpečenie silnej role projektového manažéra na úrovni OVM, ktorý bude niesť zodpovednosť za projekt ako celok. V prípade nedostatočných odborných kapacít na strane OVM - zvážiť zapojenie externého dodávateľa/konzultanta 2. Jasné vymedzenie a zapojenie role integrátora častí (projektového manažéra, technologického architekta, biznis architekta, atď) či už na strane OVM alebo externe.
	<ol style="list-style-type: none"> 3. Logické doménové/biznisové a technické rozdelenie predmetu zákazky na časti v takej podobe, ktoré zabezpečia a zadefinujú jasné závislosti a minimalizujú negatívne dopady na celkové riešenie pri zlyhaní časti riešenia. Zapojenie konzultanta pre vytvorenie návrhu biznis architektúry a identifikáciu vhodných, preferovaných technológií projektu už v prípravnej fáze verejného obstarávania. 4. Zmluvné ukotvenie spoločných postupov a princípov pre projektové riadenie, vývoj (vrátane technických podmienok kompatibility a interoperability), testovanie, atď. pre projekt ako celok. Tieto podmienky by mali byť naviazané na platobné a sankčné mechanizmy v zmluve. 5. Zmluvné nastavenie podmienok pre povinnosť dodávateľov poskytovať si vzájomnú súčinnosť a rešpektovať pokyny integrátora častí. Jasné definovanie eskalačných mechanizmov v prípade nesúčinnosti.

<p>Záruka a zodpovednosť za vady – Pri komplexných projektoch, ktorých súčasti dodávajú viacerí dodávatelia, je v prípade vzniku vady často problematické zistiť, kto je nositeľom zodpovednosti za vady alebo záručnej zodpovednosti. Dodávatelia sa taktiež snažia zbavenie sa zodpovednosti a jej prenesenie na iného dodávateľa, najmä ak vada vznikne na plnení, ktoré súvisí s plnením časti dodanej iným dodávateľom.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vopred jasne vymedziť akceptačné kritéria, ktoré musia byť naplnené pre každú odovzdávanú časť. 2. Preberacie konanie podmieniť testovacou procedúrou, v rámci ktorej bude vyskúšaná vzájomná kompatibilita jednotlivých častí plnenia. 3. Angažovanie role systémového integrátora zodpovedného za kompatibilitu častí, funkčnosť riešenia ako celku, identifikáciu a riešenie incidentov.
<p>Zakázané delenie zákaziek – Zákon VO zakazuje, aby sa verejná zákazka rozdelila alebo aby bol zvolený spôsob určenia jej predpokladanej hodnoty s cieľom znížiť predpokladanú hodnotu pod finančné limity (napr. rozdelenie nadlimitnej zákazky na viacero podlimitných zákaziek alebo zákaziek s nízkou hodnotou).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozdelenie zákazky na viacero samostatných zákaziek tak, aby nedochádzalo k zníženiu limitov. Nie je porušením zákona, ak je jedna nadlimitná zákazka rozdelená na viacero nadlimitných zákaziek alebo jedna podlimitná zákazka na viacero podlimitných zákaziek alebo 2. Rozdelenie zákazky na viacero samostatných zákaziek a dobrovoľná aplikácia prísnejšieho právneho režimu po rozdelení zákazky (napr. rozdelenie nadlimitnej zákazky na viacero podlimitných zákaziek a použitie pravidiel pre nadlimitné zákazky pri zadávaní týchto podlimitných zákaziek) alebo 3. Vnútorne rozdelenie zákazky a aplikácia § 28 zákon o VO. Zákazka sa nerozdeľuje na menšie zákazky, ale zostáva stále jedným verejným obstarávaním, pričom
	<p>predpokladaná hodnota zákazky je vypočítaná ako súčet predpokladaných hodnôt všetkých jej častí.</p>

<p>Strata efektu množstevnej zľavy – Ak existuje efektívna konkurencia, je bežným javom získanie lepšej ponuky pri nákupe väčšieho množstva plnenia. Dôvodom je najmä rozloženie fixných nákladov predávajúceho na väčší početpredaných jednotiek plnenia, a tým celkové zníženie ponukovej ceny. Pri rozdelení zákazky na časti sa tento efekt môže stratiť.</p>	<p>OVM by mal umožniť záujemcom podať okrem ponúk na jednotlivé časti zákazky aj sumárnu ponuku na celý predmet zákazky alebo sumárnu ponuku na viacero častí. Uchádzač tak môže podať ponuku na jednotlivé časti a sumárnu ponuku za viacero častí alebo všetky časti, ktorá je výhodnejšia než súčet ponúk v jednotlivých častiach. Možnosť podať sumárnu ponuku je upravená v § 28 odsek 4 zákona o VO.</p> <p>OVM v prípade umožnenia podávania sumárnych ponúk musí v súťažných podkladoch upraviť tieto otázky:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Vhodne (technické a obchodné okolnosti) vybrať časti, u ktorých je možné podať sumárnu ponuku. b) Určenie kritérií hodnotenia ponúk, ktorébudú zohľadňovať sumárne ponuky. c) Určenie podmienok účasti pre prípad podania sumárnej ponuky. d) Zhodnotenie rizika vzniku stavu vendor lock-in voči jednému generálnemu dodávateľovi.
<p>Administratívna náročnosť obstarávania – Každé jednotlivé verejné obstarávanie so sebou nesie potrebu vykonať množstvo procesných úkonov vyplývajúcich zo ZVO.</p>	<p>Administratívna náročnosť sa dá znížiť vnútorným rozdelením jednej zákazky na viacero častí podľa § 28 zákona o VO. Verejné obstarávanie je vtedy realizované len jedným postupom.</p>

Príloha č. 9

Základné pravidlá verejného obstarávania služieb poskytovaných pre účely informačných technológií verejnej správy

Obsah

1. Nákup služieb
  - 1.1 Základné predpoklady nákupu služieb
2. Procesný postup nákupu služieb
3. Modelové situácie
  - 3.1 Scenár A
  - 3.2 Scenár B

1. Nákup služieb

Nákupom služieb sa rozumejú všetky a akékoľvek procesy realizované v súlade s pravidlami verejného obstarávania. V rámci verejného obstarávania/ nákupu komodít je dôležité zaoberať sa aj problematikou verejného obstarávania služieb, ktorých predmetom je podpora prevádzky, údržby a rozvoja informačného systému verejnej správy. Cieľom tohto dokumentu je definovanie predpokladov, procesných postupov, ktoré sú aplikovateľné pre oblasť nákupu služieb v štátnej a verejnej správe.

1.1 Základné predpoklady nákupu služieb

Predpokladom pre nákup služieb je poznanie dĺžky životného cyklu informačného systému verejnej správy²³, ktorý je v súlade koncepciou odhadovaný v priemere na 10 rokov²⁴. V súlade s odhadovanými rozmedziami životného cyklu informačného systému verejnej správy, ako aj v súvislosti s praxou projektovania CBA sa v texte nižšie vychádza z obdobia 10 ročnej potreby prevádzkovej zmluvy.

Aplikácia odporúčaní vyplývajúcich z tohto dokumentu nastáva v období dodania Diela ako celku alebo dodania ktoréhokoľvek inkrementu.²⁵ Pri dodávke projektu prostredníctvom inkrementu/inkrementov platí, že pre každý inkrement možno aplikovať jedno z týchto odporúčaní:

- a) každý inkrement môže mať vlastnú prevádzkovú zmluvu, **alebo**
- b) jedna prevádzková zmluva môže pokrývať viac ako jeden dodaný inkrement.

---

²³ Informačným systémom verejnej správy rozumieme:

- a) Dielo ako celok (implementačné, softvérové dielo),
- b) Inkrement (časť diela), ktorý je čiastkovým plnením v rámci projektu.

²⁴ Obdobie 10 rokov nie odporúčaným ale závisí od osobitostí konkrétneho informačného systému verejnej správy.

²⁵ Dodanie prvej prevádzkovej zmluvy sa realizuje spravidla automaticky po dodaní Diela/Inkrementu ako celku, bez nutnosti osobitne obstarávať takúto SLA.

Jedným z najdôležitejších predpokladov pre kontinuálny nákup prevádzkových služieb (v zmysle koncepcie platí, že nástroj pre realizáciu predĺženia prevádzkových zmlúv sú opcie) je dĺžka životného cyklu diela/inkrementu. Analýzou doby životnosti diel/inkrementov používaných v rámci informačných systémov verejnej správy, by mala byť stanovená priemerná reálna životnosť diela ako celku, pričom životný cyklus by mal zodpovedať okrem iného aj návratnosti diela/inkrementu.

Pre nákup služieb tiež platí, že účelom kontinuálneho predlžovania prevádzkových služieb dodávaných pôvodným poskytovateľom prostredníctvom inštitútu opcie, by nemalo byť zakonzervovanie súčasného stavu, kedy jediný poskytovateľ/dodávateľ poskytuje nepretržite prevádzkové služby ku konkrétnemu dielu/inkrementu verejného obstarávateľa počas neprimerane dlhého obdobia, čím sa fakticky legitimizuje vendor lock-in efekt brániaci získaniu výhodnejších podmienok pre verejného obstarávateľa. Opcia²⁶ ako inštitút predĺženia prevádzkovej zmluvy, by nemala slúžiť ako automatizovaný mechanizmus umelého predlžovania prevádzkovej zmluvy za každých okolností, ale mala by byť využívaná, verejným obstarávateľom po dôkladnom zvážení jej efektívnosti ako aj výhod, ktoré poskytuje.

Cieľom nákupu služieb je uzatvorenie prevádzkovej zmluvy za účelom zabezpečenia poskytovania prevádzky diela/inkrementu²⁷ (jej súčasťou sú služby prevádzky, údržby a rozvoja diela/inkrementu). Celková doba prevádzky diela/inkrementu pozostáva zo základnej doby prevádzky a maximálnej doby prevádzky. Poskytovanie prevádzkových služieb počas základnej a maximálnej doby je formalizované v uzatvorenej prevádzkovej zmluve. Medzi predpoklady určenia základnej doby prevádzky a maximálnej doby prevádzky, ako aj mechanizmu jej prípadného predlžovania je nutné zaradiť a posúdiť nasledovné parametre:

- a) obdobie záruky poskytovanej na dielo/inkrement (prevádzková zmluva v tomto prípade nenahrádza záručné povinnosti dodávateľa vyplývajúce zo zmluvy o dielo, ale je podporným mechanizmom aj pri odstraňovaní záručných väd),
- b) doba povinnej udržateľnosti projektu/návratnosti projektu (v prípade, ak je dodávka diela/inkrementu čo len sčasti financovaná z prostriedkov EŠIF),
- c) doba návratnosti diela/inkrementu (projektu),
- d) doba potrebná na vyhodnotenie požiadaviek realizovaných cez prevádzkovú zmluvu a nákladov vyplývajúcich z prevádzkovej zmluvy,
- e) dĺžka opcie,
- f) doba prípravy verejného obstarávania,
- g) rozsah tranzitívnych nákladov pri prechode na iného dodávateľa/poskytovateľa prevádzkových služieb.

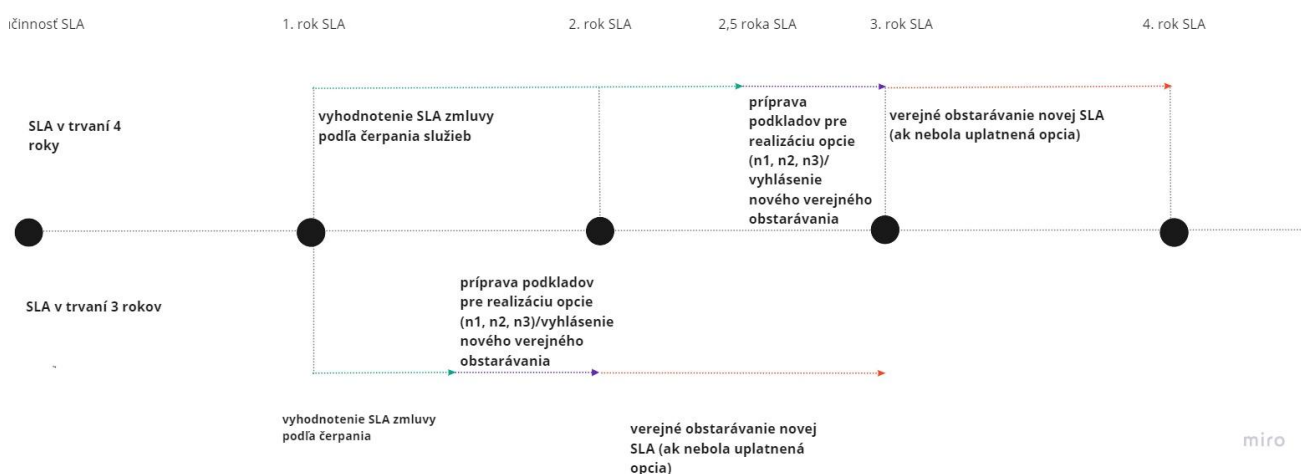
---

²⁶ Pre dĺžku opcie rovnako ako v zmysle koncepcie platí, že dvoj alebo trojročná opcia je adekvátnou pri zohľadnení času potrebného na realizáciu nového verejného obstarávania a tranzície na nového poskytovateľa/dodávateľa.

²⁷ Verejný obstarávateľ je povinný s náležitou odbornou starostlivosťou zabezpečiť prevádzku informačného systému, bez ohľadu nato, či využije inštitút opcie alebo realizuje verejné obstarávanie pri zmene poskytovateľa prevádzkových služieb k informačnému systému verejnej správy.

Spomedzi uvedených parametrov je možné niektoré z nich vo všeobecne kvantifikovať nasledovne:

- a) doba potrebná na vyhodnotenie požiadaviek realizovaných cez prevádzkovú zmluvu a nákladov vyplývajúcich z prevádzkovej zmluvy tzn. zber dát za účelom posúdenia efektivity prevádzkovej zmluvy – bežná doba vyhodnocovania je 1 rok existencie prevádzkovej zmluvy (pri vyhodnocovaní obdobia 1 roka majú získané dáta relevantnú výpovednú hodnotu),
- b) doba potrebná na prípravu verejného obstarávania – bežné obdobie je 1 rok – toto obdobie zahŕňa obdobie potrebné na zrealizovanie verejného obstarávania v rámci prípravy podkladov/vyhlásenia a zazmluvnenia víťazného uchádzača.

Obrázok č. 1: časová os realizácie odporúčaných krokov pri trojročnom a štvorročnom trvaní SLA

Všetky ostatné parametre sú závislé od osobitostí a závislostí konkrétneho prípadu. Parametre verejný obstarávateľ posudzuje komplexne vo vzťahu k informačnému systému verejnej správy, ako aj k tomu naviazanej prevádzkovej zmluve. Vo vzťahu k uvedenej problematike je verejný obstarávateľ povinný realizovať rozhodnutia definované v bode 2 Prílohy č. 9 koncepcie.

2. *Procesný postup nákupu služieb*

Procesný postup, ktorého výsledkom je konkrétna požiadavka na nákup služieb pre účely informačných technológií verejnej správy pozostáva z nižšie špecifikovaných rozhodnutí.

Rozhodnutie č. 1 - OVM identifikuje pred zadaním požiadaviek na nákup, ktorého predmetom je dielo alebo inkrement, predpokladanú dĺžku životného cyklu diela/inkrementu (vrátane posúdenia návratnosti). Uvedené súvisí s vyhotovením CBA a súvisiacej dokumentácie. V prípade už obstaraných diel posúdi OVM podklady, ktoré boli vstupom do zrealizovaného verejného obstarávania.

Na základe uvedeného sú v rámci rozhodnutia č. 1 prijaté 2 závery, ktoré musia byť v rozhodnutí zohľadnené:

- a) dĺžka životného cyklu diela/inkrementu, ktorá začína plynúť jeho dodaním (podpísaním záverečného akceptačného protokolu,
- b) maximálna doba trvania prevádzky diela/inkrementu (maximálna doba trvania prevádzky by mala v ideálom prípade zodpovedať očakávanej dĺžke životného cyklu diela/inkrementu). OVM môže určiť aj kratšiu maximálnu dobu trvania prevádzky, ako je doba trvania životného cyklu.

OVM zároveň do podkladov pre verejné obstarávanie (vrátane zmluvnej dokumentácie) zaradiť článok, ktorého predmetom je aj možnosť verejného obstarávateľa uplatniť si prostredníctvom opcie (n1/n2/n3) predĺženie prevádzkovej zmluvy pri dodržaní dĺžky životného cyklu diela/inkrementu. Uvedený postup OVM je nevyhnutný nato, aby predĺženie prevádzkovej zmluvy prostredníctvom inštitútu opcie bolo v súlade s § 6 ods. 2 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní. Každá opcia musí byť zohľadnená vo výške predpokladanej hodnoty zákazky v rámci verejného obstarávania realizovaného na začiatku pri obstarávaní diela/inkrementu. OVM pred vyhlásením takéhoto verejného obstarávania, ktoré sa týka prevádzkovej zmluvy, zasiela dokumentáciu k prevádzkovej zmluve na kontrolu orgánu vedenia.

Rozhodnutie č. 2 – OVM na základe stanovenia dĺžky životného cyklu informačného systému verejnej správy (rozhodnutie č. 1) tzn. maximálnej doby prevádzky diela/inkrementu určí nasledovné:

- a) základná doba prevádzky (táto by mala zohľadniť minimálne dĺžku poskytovanej záručnej doby na dielo/inkrement ako aj relevantné obdobie, ktoré je možné z pohľadu efektivity posúdiť (3-4 roky),²⁸
- b) maximálna doba prevádzky (táto by mala zohľadniť opcie, ktoré boli zahrnuté do podkladov verejného obstarávania).

Vzťah medzi základnou dobou prevádzky a maximálnou dobou prevádzky spočíva v tom že, využitím opcií môže OVM dosiahnuť maximálnu dobu prevádzky tzn. predĺžiť prevádzkovú zmluvu na dobu zodpovedajúcu maximálnej dobe prevádzky, ktorá by mala reprezentovať záverečný míľnik životnosti informačného systému verejnej správy.

Dĺžka základnej doby prevádzky by mala okrem záručných služieb, obsahovať prevádzkové služby, vrátane služieb aplikačnej podpory a služieb rozvoja, ktoré reflektujú na nevyhnutné

---

²⁸ Odporúčame základnú dobu trvania prevádzkovej zmluvy ohraničiť dolnou hranicou, ktorá je 3 roky, pretože pri trojročnej dobe trvania je objektívne možné realizovať hodnotenie služieb, pripraviť podklady pre verejné obstarávanie a začať a ukončiť proces verejného obstarávania. Pri prevádzkovej zmluve s kratšou základnou dobou trvania existuje vysoké riziko neúspešnej zmeny poskytovateľa služieb, čo môže mať za následok preferovanie opcie ako predĺženia prevádzkovej zmluvy. Uvedené odporúčanie je precizovaním koncepcie, v zmysle ktorej odporúčanie pre dĺžku prvej SLA v trvaní 4 rokov je štandardom, ale v prípade preferencie kratšieho obdobia, odporúčame znížiť túto hranicu, maximálne však na obdobie 3 rokov.

plánované zmeny legislatívy a potreby verejného obstarávateľa. Predĺženie základnej doby prevádzky bude závisieť od splnenia/preukázania skutočností v zmysle rozhodnutia č. 3.

Rozhodnutie č. 3

V rámci rozhodnutia č. 3 je vhodné súbežne, alebo vo vzájomnej väzbe realizovať tieto aktivity týkajúce sa prevádzkovej zmluvy, pričom ide o aktivity realizované počas trvania základnej doby prevádzky.

- a) **aktivita č. 1** - predmetom tejto aktivity je príprava podkladov, hodnotenia čerpania prevádzkovej zmluvy a výstup z hodnotenia prevádzkových zmlúv z pohľadu OVM,
- b) **aktivita č. 2** - predmetom tejto aktivity je príprava podkladov pre účely uplatnenia opcie alebo príprava podkladov pre vyhlásenie nového verejného obstarávania za účelom zabezpečenia podpory prevádzky diela/inkrementu.

Aktivita č. 1

OVM pripraví podklady k platnej a účinnej prevádzkovej zmluve vrátane rozsahu, popisu, hodnotenia poskytnutých služieb (ďalej len „**hodnotenie služieb**“), ktoré boli OVM na základe prevádzkovej zmluvy poskytované. Hodnotenie služieb predkladá OVM orgánu vedenia.

OVM za účelom predloženia hodnotenia služieb orgánu vedenia, vyhodnocuje/monitoruje hospodárnosť a efektívnosť výdavkov vynaložených na poskytované služby v nasledovných časových intervaloch:

- a) Prvýkrát najneskôr v období 1 roka pred uplynutím trvania prevádzkovej zmluvy za obdobie od nadobudnutia účinnosti prevádzkovej zmluvy,
- b) Druhýkrát najneskôr v období 1 roka pred uplynutím prvýkrát predĺženej prevádzkovej zmluvy za obdobie od nadobudnutia účinnosti prevádzkovej zmluvy (po uplatnení opcie n1),
- c) Tretíkrát najneskôr v období 1 roka pred uplynutím druhýkrát predĺženej prevádzkovej zmluvy za obdobie od nadobudnutia účinnosti prevádzkovej zmluvy (po uplatnení opcie n2).²⁹

OVM vo vyššie uvedenom období a v súlade s príslušnou legislatívou/metodikou predloží hodnotenie služieb orgánu vedenia. Súčasťou hodnotenia sú nasledovné skutočnosti:

- a) analýzu aktuálnych potrieb prevádzky diela/inkrementu,

---

²⁹ Obrázok č. 1 deklaruje:

- a) V prípade SLA v trvaní 3 rokov – potrebu vykonať hodnotenie služieb a pripraviť podklady pre verejné obstarávanie do 2 rokov od začiatku prevádzkovej zmluvy,
- b) V prípade SLA v trvaní 4 rokov - potrebu vykonať hodnotenie služieb a pripraviť podklady pre verejné obstarávanie do 3 rokov od začiatku prevádzkovej zmluvy.

To znamená že je dodržaný lehota 1 roka pred uplynutím prevádzkovej zmluvy na realizáciu prípadného nového verejného obstarávania.

- b) analýzu ekonomického významu predĺženia prevádzkovej zmluvy alebo ukončenia prevádzkovej služby z titulu ukončenia využívania diela/inkrementu a nahradenia novým dielom/inkrementom,
- c) záujem/nezáujem OVM v pokračovaní prevádzkovej zmluvy (realizácii ďalšej opcie n1, n2, n3),
- d) vyhodnotenie rozsahu paušálnych/nadpaušálnych služieb definovaných v prevádzkovej zmluve,
- e) vyhodnotenie rozsahu služieb rozvoja definovaných v prevádzkovej zmluve,
- f) informácie o vendor lock – in,
- g) informácia o prevzatí/neprevzatí časti služieb verejným obstarávateľom,
- h) posúdenie nákladov na prechod z pôvodného poskytovateľa/dodávateľa na nového poskytovateľa/dodávateľa (v prípade ak tranzícia nie je efektívna odôvodnenie tejto neefektívnosti),
- i) podklady pre verejné obstarávanie v prípade ak nedôjde k uplatneniu opcie.

Aktivita č. 2

Súbežne alebo pred prípravou a predložením hodnotenia služieb začne OVM realizovať kroky vedúce k:

- a) uplatneniu opcie (n1),
- b) uplatneniu opcie (n2),
- c) uplatneniu opcie (n3).

za predpokladu nepreukázania relevantnosti opcie v dôsledku predloženého hodnotenia služieb po posúdení orgánom vedenia,

- d) k vyhláseniu verejného obstarávania na nového poskytovateľa/dodávateľa prevádzkových služieb.

3. Modelové situácie:

V nadväznosti na základnú dobu trvania prevádzky a maximálnu dobu trvania prevádzky vrátane využitia mechanizmu opcie, odporúčame postupovať v súlade s nižšie uvedenými scenármi, ktoré predstavujú modelové situácie aplikovateľné aj v praxi.

3.1 Scenár A

3. prevádzková zmluva (po dodaní diela/inkrementu) v trvaní 3 kalendárnych rokov (základná doba trvania prevádzkovej zmluvy)

počas tohto obdobia musí dôjsť k vyhodnoteniu a posúdeniu hospodárnosti prevádzkovej zmluvy za pomoci orgánu vedenia

- 3. prevádzková zmluva predĺžená prostredníctvom opcie (n1) na ďalšie obdobie v trvaní maximálne 3 kalendárnych rokov**
počas tohto obdobia musí dôjsť k vyhodnoteniu a posúdeniu hospodárnosti prevádzkovej zmluvy za pomoci orgánu vedenia
- 4. prevádzková zmluva predĺžená prostredníctvom opcie (n2) na ďalšie obdobie v trvaní maximálne 2 kalendárnych rokov**
počas tohto obdobia musí dôjsť k vyhodnoteniu a posúdeniu prevádzkovej zmluvy za pomoci orgánu vedenia
- 5. prevádzková zmluva predĺžená prostredníctvom opcie (n3) na ďalšie obdobie v trvaní maximálne 2 kalendárnych rokov formou (1+1).**

3.2 Scenár B

- 1. prevádzková zmluva (po dodaní diela/inkrementu) v trvaní 4 kalendárnych rokov (základná doba trvania prevádzkovej zmluvy)**
počas tohto obdobia musí dôjsť k vyhodnoteniu a posúdeniu hospodárnosti prevádzkovej zmluvy za pomoci orgánu vedenia
- 2. prevádzková zmluva predĺžená prostredníctvom opcie (n1) na ďalšie obdobie v trvaní maximálne 2 kalendárnych rokov**
počas tohto obdobia musí dôjsť k vyhodnoteniu a posúdeniu hospodárnosti prevádzkovej zmluvy za pomoci orgánu vedenia
- 3. prevádzková zmluva predĺžená prostredníctvom opcie (n2) na ďalšie obdobie v trvaní maximálne 2 kalendárnych rokov**
počas tohto obdobia musí dôjsť k vyhodnoteniu a posúdeniu prevádzkovej zmluvy za pomoci orgánu vedenia
- 4. prevádzková zmluva predĺžená prostredníctvom opcie (n3) na ďalšie obdobie v trvaní maximálne 2 kalendárnych rokov formou (1 +1).**